

Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

05 травня 2022 року

м. Надвірна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «НАДВІРНЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НТУ»
Циклова комісія інформаційної діяльності**

**ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ
В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ПРАКТИЦІ**

**Тези доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
05 травня 2022 року**

**Надвірна
2022**

УДК 004:[37:02](477)(043)

Е 50

Матеріали подані в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Плитус О.С., к.і.н., голова циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», Трачук Л. Ф., к.і.н., викладач циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».

Рекомендовано до видання методичною радою
ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»,
протокол №6 від 12 травня 2022 р.

Е 50 Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці : тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 5 травня 2022 року. – Надвірна : ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», 2022. – 160 с.

Збірник містить тези доповідей результатів актуальних досліджень ролі Інтернету як сучасного провідного каналу комунікації; особливостей застосування електронних комунікацій у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, бібліотечній та архівній справі; проблем викладання дисциплін соціокомунікаційного циклу.

Розрахований на науковців, викладачів і здобувачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

УДК 004:[37:02](477)(043)

СЕКЦІЯ 3. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ СПРАВІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ТОЧКИ РОСТУ

Данилюк Д., Сілкова Г. Методи аналітичного опрацювання документного контенту та їх застосування в роботі інформаційних установ.....	54
Гасуляк С. Р., Веремчук О. В. Електронні інформаційні ресурси бібліотеки ЗВО в системі обслуговування користувачів.....	57
Заблоцька В. В. Канали комунікації книгозбірні в інформаційному просторі.....	60
Мовчан К. М. Веб-сайти бібліотеки – сучасний комунікаційний канал.....	63
Будяненко Н.-Є. В., Мовчан К. М. Бібліотечні сервіси в освітньому просторі.....	64
Бузаші М., Веремчук О. В. Електронні технології формування бібліотечних фондів.....	66
Приходько Н. І. Відеоконтент як засіб популяризації електронної бібліографічної продукції.....	69
Сеняк Я. М. Бібліотеки закладів вищої освіти в епоху інтернет-комунікацій.....	71
Теличко Т. М. Інформаційно-комунікаційні технології бібліотеки як складова активізації освітнього процесу.....	75
Воробель С. І. Регіональний інформаційний портал «Тернопільщина» в системі електронних комунікацій Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки.....	78
Гринішак В. Ю. «Бібліотека, яка не знає стін, крім стін світу».....	82

СЕКЦІЯ 4. ОСВІТА І ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Палеха Ю. І. Гуманізація підготовки фахівців галузі соціальних комунікацій.....	86
Нагорний Р. В., Дребот С. Д. Електронні комунікації в організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».....	90
Плитус О. С. Електронні комунікації в організації роботи циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»...	93
Скрипник В. С., Ферштей І. Л. Електронні освітні ресурси як основа сучасного освітнього середовища закладу фахової передвищої освіти.....	96
Олійник Г. Я., Остафійчук Т. Д. Освіта і електронні комунікації в сучасному суспільстві.....	98
Бондар В. Д., Шершньова О. В. Асоціативне наповнення понять «бібліотечна справа» та «архівна справа» (на прикладі здобувачів вищої	

можливості щодо використання ресурсів, досвід інших бібліотек у наданні дистанційних послуг. Важливим ресурсом у забезпеченні інформаційного запиту, комунікації є міжнародні бази даних, репозитарії, бази даних, освітні платформи, відкриті ресурси періодичних видань, навчальні курси. Бібліотека Мукачівського державного університету для повного задоволення науково-інформаційних потреб користувачів розширила свій читальний зал, запровадивши послугу «Електронний читальний зал», яка надає доступ до читальних залів провідних світових електронних бібліотек, що значно покращило якість задоволення інформаційних потреб читачів.

Віртуальний вхід в бібліотеку допомагає віддаленому користувачу використовувати інформаційні онлайн-сервіси, створені працівниками бібліотеки для кращої комунікації: інформаційні списки, віртуальні довідки, система перевірки на плагіат, замовлення книг, визначення УДК, профілі викладачів, замовлення книг, періодичних видань з допомогою послуги «Електронна доставка документу», «на допомогу аспіранту», «на допомогу науковцю» та інші.

Всі вищезазначені рівні комунікацій в бібліотеці, пов'язані з інформаційними процесами і з'єднані в єдину структуру. Моделювання подібної структури дає змогу говорити про бібліотеку як про комунікативну систему.

Отже, комунікація пронизує всі основні складові бібліотечно-інформаційної діяльності, задаючи напрямок їх розвитку для ефективного обслуговування користувачів.

Список використаних джерел:

1. Бібліотека як комунікаційна система. URL: <http://conference.nbuu.gov.ua/report/view/id/312>.
2. Иностранный опыт: Как библиотека в Хельсинки стала «третьим местом». URL: <http://www.thevillage.ru/village/situation/abroad/121859-helsinki-library>.
3. Комунікаційні канали. URL: https://otherreferats.allbest.ru/psychology/00507054_2.html.

УДК [027.7]: 004.77

Будяненко Н.-Є. В., Мовчан К. М.
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

БІБЛІОТЕЧНІ СЕРВІСИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Інформатизація суспільства відкрила перспективи для розвитку освіти, формування інтелектуального потенціалу нації, комунікації, удосконалення форм роботи, змісту навчального процесу. Такі зміни надають більше можливостей у вирішенні проблем освіти з урахуванням нових вимог і нових викликів суспільства таких як пандемія, війна. Адже впровадження ІКТ в освіту прискорює передачу знань не тільки з покоління в покоління а від людини до людини, покращуючи при цьому комунікацію для отримання знань.

Співробітники університетських бібліотек є ініціаторами та організаторами впровадження новітніх форм роботи.

Це, насамперед, їх відповідальність за поширення результатів науково-дослідницької діяльності вчених університету у віртуальному комунікаційному просторі; розширення педагогічної практики бібліотекарів у напрямку формування інформаційної культури спільноти ЗО; трансформація бібліотек і створення в них інформаційно-комунікаційних підрозділів як засобів оптимізації освітньої діяльності та адаптування до нової соціально-комунікативної реальності тощо [1, с. 5].

Наукові бібліотеки університетів є посередником між тим, хто бажає отримати інформацію (здобувачем освіти) і інформаційними ресурсами. Гнучкість «бібліотечного простору», в якому відбувається безпосередня і опосередкована комунікація бібліотечного працівника і користувача, досягається через поєднання реального і віртуального середовищ, як у приміщенні бібліотеки, так і поза ним. У цьому аспекті бібліотечний мобільний сервіс уже сьогодні забезпечує перебування користувача в бібліотечному просторі повсюдно і повсякчасно (через створені продукти і ресурси, через розроблені сервіси). «Бібліотечний сервіс» розглядається як комунікація користувача з бібліотекою, що вибудовується навколо бібліотечних ресурсів і продуктів, послуг [2].

Одним із найдоступніших бібліотечних сервісів, які здатні охопити великі аудиторії для популяризації наукових знань сьогодні є соціальні медіа. Нині це – одні із наймасовіших каналів комунікації, завдяки яким знання стали доступними, відкритими, інтерактивними. Але читачам потрібна мотивація, щоб здобувати їх, а також вміння відрізнити науково підтверджену інформацію від фейкової. Як і в будь-якому важливому питанні тут є необхідним системний підхід. Базовим компонентом системи комунікації між інформацією і користувачем є бібліотека яка надає інформацію та заохочує читачів усвідомлено відноситися до інформації, аналізувати її перед тим, як споживати чи поширювати.

Отже, принцип відбору, оцінки відповідності інформації потребам науки становлять ядро основних характеристик моделі сучасної системи наукової комунікації і є функціональним призначенням бібліотеки університету [3, с. 147].

Список використаних джерел:

1. Університетська бібліотека: нова сфера інформаційної взаємодії: монографія / за ред. В.О. Ільганаєвої, Т.О. Колесникової ; Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. Дніпропетровськ, 2016. 202 с.
2. Гранчак Т.Ю. Орієнтири розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах переходу до бібліотеки 4.0. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до управління знаннями* : матеріали міжнар. наук. конф. (5–7 жовт. 2021 р.). Київ, 2021. 806 с.
3. Шемаєва Г.В. Роль бібліотеки в умовах трансформації системи наукової комунікації. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до*

управління знаннями : матеріали міжнар. наук. конф. (5–7 жовт. 2021 р.). Київ, 2021. С. 147.

УДК 025.2:004

Бузаші М., Веремчук О. В.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ЕЛЕКТРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ФОНДІВ

Сучасний світ важко уявити без комп'ютеризації та електронних технологій. Зокрема, сучасні інформаційні технології активно впроваджують в свою діяльність бібліотеки, які використовують їх, передусім, задля формування своїх фондів та надання максимально повної інформаційної підтримки своїм користувачам. Саме бібліотекам належить значна роль у формуванні електронних масивів наукових знань та організації доступу до них.

Документний фонд є основою функціонування бібліотеки, головним джерелом задоволення інформаційних потреб користувачів. Тому у практиці комплектування бібліотек останніми роками застосовується такий напрямок, як використання видань на електронних носіях. Однією з найпоширеніших бібліотечних технологій на сьогодні є формування фонду електронних документів (електронної бібліотеки).

Комплектування цифрових бібліотек сучасними виданнями традиційно здійснюється не лише шляхом оцифрування (сканування) друкованих видань, а й використання існуючих їх електронних аналогів у вигляді оригіналу-макету. При цьому важливе значення для формування фонду мають електронні книги.

Під поняттям «електронна книга» розуміється версія книги в електронному (цифровому) вигляді. Найпопулярніші нині формати електронних книг, які використовують бібліотеки – це Portable Document Format (PDF) та FB2. Такі книги можна читати за допомогою комп'ютерів, мобільних телефонів чи інших спеціалізованих пристроїв. Варто зазначити, що оцифрування книг, переведення їх в електронний формат та створення їх за допомогою електронних технологій зробило літературу мейнстрімною на рівні фільмів та серіалів. Книга – не лише джерело знань, а й моральний відпочинок, своєрідна медитація, розвага. Ще ніколи раніше література не була настільки доступною. А доступність – це один із основних принципів комплектування бібліотечних фондів.

Слід зазначити, що одним із перших проєктів створення зібрання електронних версій книг є проєкт «Гутенберг». Він був започаткований у 1971 р. Майклом Хартон, який отримав доступ до потужного на той час комп'ютера Херох Sigma V у Лабораторії дослідження матеріалів Іллінойського університету в США. В його основу покладено принцип Replicator echnology (технологія відтворення), тобто все, що введено в пам'ять комп'ютера, може бути відтворено у будь-який час, у будь-якому місці. «Гутенберг» вважається найстарішою у світі електронною бібліотекою, яка слугувала початком розповсюдження електронних фондів інформації [1, с. 14].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>